

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " 2 "
15 " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanj se mena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. -- kr
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Rožnih ulicah šte. 25.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Po cesarjevi slavnosti.

Mnogokrat smo že slišali iz nemških tiskov, tudi v državnem zboru, da je nemški jezik tista vez, tisti „kitt“, ki državo vkup drži. Naši poslanci in mi smo pa naglašali, da ne nemški jezik, ampak cesarska rodovina, kateri so vsi narodi zvesti in v ljubezni vdani, je tista vez, ki združuje toliko različne življe. To se je zopet pokazalo ta teden, ko so prišli zastopniki vseh dežel in narodov čestitat presvitlemu paru. Slovan in Nemec, Madjar in Rumunec, vsak narod je pokazal svojo ljubezen do cesarske rodovine in pozabil vse druge prepire.

Naš car Franjo Josip I. je rekel enkrat svojim ministrom: „Naredite mir med mojimi narodi.“ Ko bi se bila izpolnila cesarjeva zapoved, koliko še bolj vesela bi bila ta svečanost za vse narode!

Cesar je rekel kranjski deputaciji: „Zvestoba vseh Kranjcev mi je porok, da bodo složno delali v prid domovini.“

Našo lojalnost, ki jo je „Tagblatt“ že sumničil, priznava svetli vladar sam in tako nemški pisarje na laž postavlja. Mi se tudi nikdar nismo branili, z nemškimi Avstrijci složno postopati — ljubljanskih nemških tiskov ne smatramo kot poseben narod, in tudi ne jemljemo v razgovor, — pa dodaj vladajoča nemško-liberalna stranka, ki si je po Schmerlingovem volilnem redu brez truda pridobila večino v zborih, nam je naše narodno življenje tako ogrenila, ter nam toliko krivic prizadjala in nam tudi zanaprej več prijaznosti ne obeta, da imamo le malo upanja do splošne narodne

sprave v Avstriji, dokler bo ta volilni red podlaga volitev in dokler bo ta stranka terorizirala vladarju zveste narode.

Ravno v nemško-liberalnih listih se zdaj dostikrat bere javkanje o zatiranju nemških Saksov na Ogerskem. Najlepše pa je to, da zavračajo Madjare z ravno tistimi argumenti, kakor jih rabimo mi proti germanizaciji, se ve da brez uspeha, ker vidijo ustavoverci pač napako pri Madjarjih, na sebi je pa ne vidijo. Stremayrovo pritiskanje na naše učitelje in njegovi ponemčevalni naklepi so tako žuleči in uničevalni, kakor le kaka madjarska šolska postava biti zamore, in taki ljudje hočejo Madjare tolerantnosti učiti.

Odveč bi bilo, naštevati tu vse naše stare pritožbe, omenjamo le, da nam vlada našega bremena še za nič ni olajšala, ne v narodnih, ne v gospodarskih vprašanjih, in da ne moremo vselega srca biti, dokler bodo taki možje, kakor Stremayr, Glaser in Depretis na krmilu.

Cesarju smo pokazali svojo zvestobo in v času splošnega praznika in veselja nismo hoteli mišosrčnega vladarja nadlegovati s pritožbami, še toliko opravičenimi. S tužnim srcem smo stali od zad pri slavnosti, in molili Boga na skrivnem, da bi cara razsvetlil in mu dal spoznati, da ima iskati najvernejših podložnikov in prijateljev ravno med zaničevanimi Slovani, in da bi odpodil od sebe take svetovalce, ki so se postavili kakor stena med vladarja in njegovo ljudstvo, ter mu podajajo čudna poročila o razmerah in mišljenji ljudstev.

V čarobnem sijaju so stali pred vladarjem oni madjarski velikaši, ki so mu hoteli leta 1849 krono z glave potegniti, marsikak pr

sijanec je morda v črnem fraku zagotavljal svojo zvestobo, — pa mnogi graničarski invalid je molil doma v svoji borni kuči za cara in prigriznil koruznega kruha in čebule, — on je kri prelil za cara, njegova zvestoba je istinita, po uboga slovanska para ne more do cesarja, ne more potožiti, kako ga žuli čifut, ne more razliti svojega žolča nad madjarsko ošabnostjo.

Ko bi smeli govoriti koroški Slovenec in tržaški okoličan, slovaški piskrovezec in Čeh iz Šlezije, vsi zvesti narodi in prijatelji cara, — kako bi se pač v drugem svitu pokazali oni tlačitelji, ki so zdaj v krasnih oblekah bahali se pred vladarjem s svojo zvestobo, — pač majhna zasluga taka zvestoba, ki je dobro plačana! Da so pa Slovani zvesti vkljub tolikemu pritisku, ki ga trpe od strank, ktere so lojalnost v „štant“ vzele, to jim bo služilo v vedno hvalo in čast. Zares slovanska potrpežljivost se ne dá prekositi.

Če je pa resničen nemški pregovor „geduld bringt rosen“, potem smemo tudi mi upati, da bomo včakali lepših dni, kar pričakujemo od pravičnega Boga in našega dobrega cara.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 25. aprila.

Od vseh strani širne monarhije se porčča o slavnostih na čast cesarjeve sreberne poroke. Se ve da je Dunaj v tem vsa druga mesta prekosil, vendar je bilo bojda tudi v Pragi kaj lepo. Zastopnikom praškega mesta je cesar odgovoril v českem je-

Ljubljanske slike.

(Dalje.)

Kavarnar (coquus nerus).

Kakor za slabo pijačo pride tista neprijetnost, kateri nemec pravi „kacenjamer“, nas pa „lasje bolé“, tako je za krčmarjem na vrsti kavarnar. S kavarno navadno meščan zjutraj začne in s kavarno konča zvečer svoje delo, sploh je kavarna v mestu dandanes to, kar tobak ali smodka; potrebna ni, se že tudi brez nje opravi, a prijetna je in če si se je navadil, težko jo boš popustil.

Ljubljanski kavarnar ni še na tako visoki stopinji, kakor njegov brat po večih mestih; vendar je že toliko napredoval, da ima v javnem življenju svoje mesto. Sesalka te vrste se rodi na Nemškem ali Laškem kje, največ v Švici, ali tudi pri nas, pa le v Idriji ali Ljubljani. Znanstvene podlage je kmalu dovolj: po šolskih spričalih se ne praša, vseučilišče je pri ogojišči v kuhinji, za pomivalno mizo, potem pri biljardu, kjer se nauči šteti, in ko je mladenec dosti močan, sme streči najprvo bolj kmetiškimi in še le pozneje gosposkim gostom. Tako postane kavarnar, kakoršen je v Ljubljani skoro vsak brez izjeme.

Brlog njegov je navadno pri tleh in tako nastavljen, da ga ni treba dolgo iskati. Znotraj je okinčan z „biljardom“ — to je štirivoglato, s suknom prevlečeno in obrobjeno „deri“ podobno mizo, ki ima to lastnost, da toliko nese, kolikor precj veliko kmetiško posestvo, dalje z drugimi mizami, s tako zvano „pudljo“, sedežem denar prejemajočega gospodarja ali njegovega namestnika, ob stenah pa je več velikih zrcal, podob in druge na papirji tiskane in za reklamo namenjene robe, tudi zemljevidov itd., a ne zártj in njegove služabnike, marveč za goste. Isto tako je po mizah časnikov vsake vrste in raznih jezikov, največ se ve da nemških, ker jih Slovenci najraje beró in v Ljubljani je največ Slovencev. Kakor gostilnica, je tudi kavarna odprta vsakemu brez ozira na spol, narodnost, starost in vero, vendar je vsak človek, ki ne pride v kmetiških hlačah ali ni znan slovenski rogovilež, njemu nemec, zato ga bo tudi ogovoril nemški ali vsaj laški prej nego slovenski. Sploh pa je silno prijazen, vsakemu postreže urnih rok in nog, nekterim še celó z mošnjčkom, če mu je dober gost, ne zameri se nikomur. Potrpljenje njegovo je velikansko, kjer bi drugemu vsakemu jeza izkipela, se on prijazno nasmeje,

robatega boš težko videl, k večjemu s človekom, ki je drugim gostom neprijeten in jih odganja; s takim je kratkih besedi in kmalu se vrata zaprejo za njim. Zarad žeje in lakote ljudje ne hodijo k njemu, on nima ničesar, s katerim bi nasitil lačne, toraj vidi pri sebi le ljudi že site ali celó take, ki imajo vsega preveč, in ti že lahko plačajo pijačo tako drago, da smejo drugi, ki po več ur ob golem „črnem“ za mizo sedé, pri plinovi svečavi prebirati časnike. Ti zadnji so mu pa tudi gnjusoba, če ravno jim tega očitno ne pokaže ne on, ne njegovi podložni, ki imajo od njega zapoved, da smejo strogo postopati le s takimi gosti, ki se branijo plačati povžito robo, češ, da nimajo denarja. Najljubši so mu gosti, ki se mnogo po biljardu skušajo, zato ima vsak „zeleni travnik“ svojega posebnega nadzornika (markerja), da ga čedi, krtači in glešta, pri njem streže gostom ter tudi sam igra, če gost ne dobi družnika. Če v zadnjem slučaju gost, ki ni na tem instrumentu prestal še mature, kako partijo dobi, je tega kriva le markerjeva dobrovoljnost, ker mu je ležeče na tem, da se gost premalo ne naveliča.

Kavarne v Ljubljani so dvojne: za gospodo in za vsakega. Vendar meja ni tako natančna,

ziku. Nemamo prostora, da bi ponatisnili vse cesarske odgovore raznim deputacijam.

V **državnem zboru** obravnavajo budget finančnega in kupčijskega ministerstva.

Ker se je sultan vendar enkrat vdal, in podpisal konvencijo zaradi **Novega Bazar**a, imamo prej ali slej pričakovati, da bo naša vojska tje marširala. Ob enem pa bodo to pokrajino zasedli tudi turški vojaki, tako da ne bo ne naša, ne turška.

V Gradcu je umrl baron Kellersperg, bivši cesarski namestnik in eden iz odličnejših „ustavovernih“ poslancev.

Vnanje države.

Knez **Bogorides** (Aleko paša) je bojda pripravljen, zasesti bolgarski prestol. On je rojen Bolgar, pa je stal v turški službi. Nekateri Bolgari bi radi, da bi bil on imenovan za guvernerja izhodne Rumelije, ob enem pa naj bi se izvolil za bolgarskega kneza, in na ta način bi bila Bolgarija pod enim knezom združena. Da je ta ideja dobra, se vidi iz tega, ker sovražniki Slovanstva proti njej pišejo, sklicevaje se na berlinsko pogodbo.

Da **Garibaldi** res misli na neko novo ekspedicijo, se vidi iz tega, ker mu laška vlada sama že ne zaupa več, in je poslala pet vojnih ladij v jadransko morje, ki morajo paziti, da ne bi rudečkarji napravili kake ekspedicije v Albanijo, ki bi zamogla le proti Avstriji obrnjena biti.

Radikalci na **Francoskem** so dobre volje, ker je bil v Bordeaux **Blanqui** voljen. Toliko silneje bodo zdaj naprej rinili.

Francija ima vendar od prve prekucije leta 1789 toliko bridkih skušenj, da se je res čuditi, kako so mogli močje istega duha do take veljave in moči priti.

Turki hočejo poslati v Novi Bazar 10.000 mož.

Rusi so izpraznili Dobružo.

Izvirni dopisi.

V **Štangi**, 19. aprila. Veliki petek zjutraj je tu v gospodu mirno zaspal ljubljanski šestošolec in alogzijanec Lud. Maks. Fr. Štrobelj. Pokojni je bil izvrsten dijak (I II). Bog ga je bil s talenti bogato obdaroval, ki jih je pa tudi prav pridno rabil. Bil je

vedno delaven in lepega vedenja. Učil se je še v svoji dolgi bolezni, da ne bi kaj pozabil in zamudil. Močno je želel zdravje, da bi zamogel dalje študirati. Pa Bog je drugači v svoji modrosti sklenil. Mladeneč je začel vidoma slabeti kakih 14 dni. Trpel je velike bolečine, vendar ni nikoli godrnjal, vdan je bil čisto v voljo božjo. Sv. zakramente je večkrat prejel z veliko pobožnostjo po skrbnem pripravljanju. Sklep njegov v bolezni je bil ta: „Če ozdravim, hočem prav pobožno živeti in delovati v službi Gospodovi.“ Zvesto je sploval svoje dolžnosti in lepo v čednosti živel, ali na zadnje je vendar le še obžaloval, da ni še bolj bogaboječe živel. Nam vsim v spodbudo! Ker je bil ranjki res blaga, dobra duša, ga priporočam v blag spomin vsim alogzijancem in njegovim sošolcem. Naj v miru počiva!

Iz Celja 21. aprila. („Katoliško podporno društvo“). Visoka c. kr. namestnija v Gradcu je z odlokom dne 8. aprila t. l. spreminjena pravila „katoliškega podpornega društva“ v pomoč učiteljicam — sedaj šolskim sestram — pa tudi učenkam na privatni dekliški šoli v celjski okolici vzela na znanje. S tem je vstanovljenje društva dovoljeno. Prihodno nedeljo 27. aprila ob 1/25 uri popoldne se bo obhajal prvi občni zbor, kateri ima to važno nalogo, da izbere v društveni odbor pripravne može. Na društvenem odboru je skoraj vse ležeče. Trdno se nadjamo, da bo to društvo uspešno delovalo za blagor naše dekliške mladeži, kar mu bo zdaj toliko lažje, ker so premilostljivi knez in škoflavnatinski v spomin srebrne poroke Njiju V eličan st ev za to našo dekliško šolo blagovolili darovati zares velikansko in prav knježevsko svoto od deset tisoč goldinarjev. Dotično obligacijo so izročili častitemu stolnemu kapiteljnu v Mariboru s tem pristavkom, da se naj obresti porabijo v preskrbljevanje primerne stanovanj za sestre in šolske sobane. Če bi se pa vtegnila zidati posebna hiša za ta zavod, hočejo obligacijo zvikšati do gotovih 10.000 gld. Slava Njim! Goreče molitve nedolžnih otročičev Njih bodo spremljale po vseh Njihovih potih!

Udje našega društva so dvojne vrste: ustanovniki in redni udje. Ustanovniki plačajo društvu najmanj 40 gld. enkrat za vselej; redni

udje pa vsaj po 2 gld. na leto. Že zdaj imamo enega uda z dve sto gld. (Valenta, Kovač na Zgornji Hudinji, ki je že poprej za to šolo daroval 70 gld.), enega s 50 gld., enega s 40 gld. in tako dalje.

Namen društva je: skrbeti učiteljicam na tej šoli — dokler so šolske sestre ali ktere druge odločno katoliške učiteljice, — za letno plačo in druge učne pripomočke; pa tudi za učenke, posebno za ubožne, jim oskrbeti, če bodo društveni dohodki pripuščali, toplo hrano opoldne, obleko i. t. d. — sčasoma pa šolskim sestram v popolno izrejevanje izročevati zapuščena in zanemarjena dekleta, katerih imamo toliko število v celjskem mestu kakor v naši okolici. Blage dobrotnike pa, posebno rojake celjske fare in vse, ki so v kakšni zavezi s Celjem, prav uljudno vabimo in prosimo, naj naše blagodejno društvo izvolijo po svojih močeh podpirati!

Osnovni odbor „kat. podp. društva“.

Iz Sarajeva, 16. aprila. (Železnice, vreme, konkurenca v trgovini.) Govorjenja o železnicah je pač tukaj ravno sedaj največ. V Sarajevo došlo je mnogo inženirjev, kateri trasirajo železnice na vse strani. S trasiranjem in družimi pripravami iz Sarajeva do Zenice so večidel že gotovi. Iz Zenice proti Sarajevu vozila bode normalna železnica preko Visokega, a ne preko Busovača, Kiseljaka in Bloznja, kakor je bilo poprej občno mnenje. V Zenici bode velika štacija, kjer se bodo križale proge, namreč v Brod, Sarajevo in Hercegovino. Čuje se sploh, da mora normalna železnica iz Zenice v Sarajevo že do meseca septembra gotova biti, ali težko bode kaj. Najbolj važna bi bila za Hrvatsko in tudi za Slovence proga iz Sarajeva v Travnik in od tod že narejene železnice v Banjoluko in iz Novega v Sisek, ako bode ta kratki pot madjarska vlada dovolila. Lahko bi nam potem bilo iz Sarajeva v 18—22 urah privoziti se v Zagreb in celo v Ljubljano. S prvim prihodom začne se že povsod na novih progah delati.

Vreme imeli smo do včeraj jako lepo, ali v noči od 16—17. postal je tak vihar, da smo vsi mislili, da se mora mesto razsuti. Škode ni ravno veliko, ali na prostem vidijo se stare turške kalupe razute. Vojuo zapovedništvo balo se še največ za bolnične, štalne in voj-

da bi v prve ne smel kmet ali priprosti človek, v druge pa ne „gospod“. Nasprotno — gospodski kavarnar prav rad vidi kmeta in mu še celo sam pride postreč, če pa kak „gospod“ stopi v kavarno druge vrste, zarožlja brž vsa posoda in vsi strežniki skočijo kvišku ter prilete pozvediti njegove želje. V kavarni zadnje vrste se včasih proti polnoči ali že zgodaj zjutraj godé skoro ravno take reči, kakor v krčmi, „bajzelj“ imenovani in to posebno pozimi, ko se hodijo vá-njo gret propadle podobe zane-marjene unanosti, ki se potem lotijo kake igre, vzlasti če dobe kakega kmeta ali drugega neprevidnega človeka med-se. Gorje takemu! Oskuben gre domu, oni pa razdelé perje njegovo med seboj. Pijača v taki kavarni je dobra, če je ne piješ, kava črna voda, ki ne diši po nikomur, druge pijače pa take, da te kar na mestu ali vsaj drugi dan mora glava boleti, če jo le imaš. Če si v kavarni boljše vrste, te navadno glava ne boli ne po pijači ne po tovaršiji.

Noč je kavarnarju zmiraj enako kratka, komaj štiri ure dolga, dan pa po 20 ur. Zjutraj se njegov gostoljubni hram odpre najpозneje ob šestih za pridne ljudi, ponoči pa je

odprt do dveh po polnoči za tiste, katerim vse bolj diši nego postelja, ki noč preminjajo v dan, dan pa v noč, kateri zjutranje zarije nikdar ne vidijo, kateri mudi zjutranje solnce ne sije, ki se še opoldne pozdravljajo z „dobro jutro“. Kavarna je toraj tista reč, ki ponoči mir najdalje moti, še le ko se ona zapre, je v mestu res noč.

Politične vere je kavarnar nemške ali pa nobene, kar pa on imenuje „pravičnost vsem strankam“. Če je Švicar, nima volilne pravice toraj plačuje le davek, za to pa nič ne dobiva. Ali prebrisani glavi je to ravno prav, drugače bi ob volitvah se moral zameriti temu ali onemu, ali pa celó obema, in to bi bila njegova škoda. Tako pa ga puščajo pri miru, on žanje in žanje, dokler toliko nažanje, da lahko pelje vse skup v svojo priljubljeno Švico nazaj, ker domovinske pravice si v Avstriji ne mara pridobiti — že zato ne, da njegovim sinovom ni treba „služiti cesarja“, to je biti vojakom. Pri vsem tem ne kale ti ljudje nikomur miru, se ne vtikajo v naše politične zadeve, marveč žive bolj med sabo in zá-se, zato ne presedajo nikomur in marsikteri so še kolikor toliko priljubljeni; našega jezika se naučé le za silo,

med sabo pa govoré svoj materni jezik, ki je nekoliko podoben laškemu.

Drugačen je kavarnar, ktereга je Ljubljana ali Idrija rodila. Če ni odločen nemškutar, je pa vsaj „šviga švaga čez dva praga“, to je ne tič ne miš, le naroden ni. To pokaže ob volitvah, kajti če gre na „rotovž“, staviš lahko groš na krajcar, da bo svoj glas dal nemškutarjem; najrajše se pa odtegne tako, da za par dni zgine z Ljubljane po opravih ali pa se bolnega naredi. V njegovi kavarni boš dobil vseh časnikov več ko slovenskih, in ako se temu čudiš, ti bo rekel, da teh nihče ne bere. Slovenec je dober in prizanesljiv človek, to on dobro vé in se na to tudi zanaša; in res hodi pit k njemu kavo in drage pijače ter brat tuje časnike in odgovarja strežnikom nemški ali laški, če slovenski ne znajo ali ne marajo znati. V narodnem obziru je tak mož kolikor toliko škodljiv, ker pomaga na ta način širiti tujo kulturo med nami.

Kakor gostilničarja, se tudi tega drži še nekaj, brez česar bi kavarna ne shajala, in to je

strežnik ali markêr (spiritus velocipedalis). Nekoliko smo ga že popisali, ker je

ničke barake, in tudi po pravici, ker pri zadnjem viharju podrla se je nekaj barak podvzetnika Pongraca.

Gostilnic ni sploh vsake vrste, prodajalnic je pač toliko, da človek na ulicah res drugoga ne vidi kakor same štacune, gostilne in drugih švindelnov, razumno je pa, da pri vratih stoji človek z dolgim zakrivljenim nosom, ali krajše rečeno „čifut“, kateri človeka na vsak način prekaniti namerava. To vse pak ima dobre nasledke, konkurenca postala je taka, da bi se težko kje drugje enaka našla. Zato je zavzelo blago vsake vrste najnižjo ceno in ne lažem se, ako rečem, da je razna kruha vse cenejša, kakor v Ljubljani. Obed o poldne: juho, svinjsko pečenko in prikuho dobim za 30 kr., večerjo: pečenko s krompirjem za 25 kr., vino pijem slabo po 35 kr. in 40 kr., boljše po 50 in 60 kr. liter. Stanovanje dobi se za 5—10 gld. na mesec, in ravno tako je z obleko. Omenjene cene so pa vendar le v Sarajevu, zunaj po deželi proti Brodu, kjer jih manje stane vožnina, je pač vse na pol dražje. Dobro bi bilo, ko bi Jovanović tudi po deželi kaj zaukazal v tej zadevi. A—č.

Domače novice.

V Ljubljani 26. aprila.

(Cesarjeva slovesnost v Ljubljani) Že v sredo 23. t. m. so se jele delati velike priprave po vsem mestu, nekaj javno, še več pa na tihem, po deželnih in vladnih, pa tudi po privatnih poslopih razobešati zastave in ko je naredila se noč, evo! je bilo vse mesto mahoma, skoro z električno naglostjo razsvetljeno, čeravno razsvetljave v slavnostnem programu ni bilo. Najlepše razsvetljena in okinčana je bila gotovo hiša „pri belem volku“, kjer ima društvo vojaških doslužencev (veteranov) svoje prostore; lučic v raznih barvah brez števila, avstrijska krona, potem podobi cesarja in cesarice v transparentu, zastave avstrijske, cesarske, deželne in narodne. Tudi po drugih poslopih je bilo veliko zastav enakih barv, pri deželnem predsedništvu in finančni prokuraturi je imela cesarska zastava trak narodnih barv; škofova palača je bila razsvetljena in okinčana s štirim zastavami, tudi narodno. Zgornja okna ljubljanskega Grada so se svetila daleč, tudi

električna luč se je kazala tu in v poslopji realke. Prebivalcev vseh stanov so bile ulice mesta polne brž o mraku, ko pa je pričel se sprehod, pri katerem je požarna straža in veteransko društvo svetilo z bakljami in vodila ga mestna godba, je bil mestni (veliki) trg ves natlačen ljudi. Z godbo in živjoklici je šla potem množica od „rotovža“ po Starem trgu, potem čez šentjakovski most in po Bregu do Novega trga, kjer je bila večernica pri deželnem predsedniku, h kateri je bilo povabljenih veliko oseb viših uradnih in tudi drugih stanov.

Okoli devetih zvečer so prišli tje čitalnišni pevci s svojo zastavo in vrsteč se z mestno godbo peli tri pesme; bilo jih je okoli 70, tonaj zbor, kakoršnega Ljubljana ne pomni. Prva se je pela Ipavčeva „Pozdrav domovini“, v kateri se je s svojim solom gosp. Meden odlikoval tako, da je vse strmelo nad njegovim milim, a vendar močnim glasom. Druga je bila molitev „Križarjev na morji“, zopet velikanski, težek zbor, katerega so pa pevci izvršili s čudovito natančnostjo. Konečno so peli cesarjevo pesem gologlavi, ravno tako jo je občinstvo poslušalo. Ob koncu vsake pesmi so gromeli tisočeri „živijo“, predsednikovi gosti pri oknih poslušajoči so ploskali pevskega zboru. Na zadnje je prišel vit. Kallina sam v krog pevec in se vodji njihovemu, gosp. V. Valenti zahvalil ter podal mu roko; zopet so zagromeli „živijo“ cesarju in njemu. To je bila večernica, kakoršno moremo napraviti v Ljubljani le Slovenci, ker vse je bilo slovensko, nemškega prav nič. Po serenadi je šla godba in bakljada še po mestu, spremljala jo je na tisuče ljudi in „živijo-klicev“ ni bilo ne konca ne kraja. Še le okoli enajstih se je pozgubila množica, večidel še po gostilnicah, kjer se je večer še dalje živahno obhajal. Po višavah daleč na okrog je bilo videti brez števila kresov, ki so goreli do pozne noči.

Zjutraj ob šestih nas je zbudilo pokanje kanon z Grada, zopet je šla godba po mestu z mnogimi zastavami okinčanim. Ob desetih je veliko mašo namestu na Dunaji bivačega škofa imel stolni prošt preč. gospod J. Zupan, cerkev je bila polna zastopnikov uradnih in drugih viših stanov; med mašo so pokali kanoni na Gradu. Učenci vseh ljubljanskih šol

začetek kavarnarja, ki se more le iz njega popolnoma razviti. Tudi njemu je zibelka bila v Švici, v Ljubljani ali v Idriji, kar jih je od drugod, so vsi prišli že „izobraženi“ sem. Dasi ravno ima s svojim sovrstnikom gostilničnim natakarnjem več del lastnosti enakih, se vendar od njega razločuje nekaj po unanji obliki, nekaj pa tudi po svojih zmožnostih. Pač je tudi pri njem načelo to, da vsacega kolikaj gosposkega človeka ogovori nemški, ali če si le parkrat naročil si „črnega“ in ne „švarcen“ ali „un nero“, te bo že poznal in ti prinesel cel kup časnikov takih, o katerih vé ali sluti, da ti bodo po volji; to se godi posebno vsakdanjim gostom ali takim, ki dajo „trinkgeld“, ker tega tudi zelo ta mladeneč obraja; tem se tudi marsikaj prizanese, kar bi se drugim ne in stori marsikako ljubav; tudi smejo priti v kavarno na gole časnike, ne pa na pijačo, česar pa v gostolnici ni. Ako se mu ne držiš resast kakor sodnik za zeleno mizo, ali robat kakor kak davkarski uradnik, ti postane celó prijazen, se pogovarja s teboj in ti skaže marsikako ljubav, ktere ni v njegovi zapovedi. Ako si pa ti robat in šetinaš ter ne pokažeš nikdar nič okroglega čez tarifo pijače in smodek, potem ima tudi on pravico kazati se ti mrzlega in drugim urneje streči nego tebi.

Novo leto je njegov dan, takrat nastavi svojim gostom lepo pogrnjeno mizo s cveticami in svečavo, s „črnim“ pa ti prinese lep koledarček, za katerega daš, kolikor ti drago; veliko dušnosti se ne stavijo meje. Ne sili te pa k temu ne, le v srce svoje te zapiše, če si mu koledarček dal nazaj, ali te po novem letu vesteden ni bilo videti. Na videz spoštuje vse goste, a vendar je nekaj tudi takih, ki njega spoštujejo. Tak ga pokliče na stran v kak kot in po kratki konferenci se zgodi, da mu dá spraviti kako zlatino in srebrnino, za to pa dobi od njega nekoliko goldinarjev izrečno le za par dni, a večidel za vselej. Tudi je takih, ki ga imajo za svojega kasirja, če jim zvečer ali pri igri drobiža zmanjka; to so navadno tički, katerim je za 10 gld. več, ko drugo jutro za 12. Tako se množi njegova kasa in kar naenkrat, ne da bi kdo mislil, postane sam kavarnar. Nedelj nima, ker te in prazniki so njegovi najhujši delavniki. Pri vsem svojem obilnem delu pak najde vendar toliko časa, da se tudi pokaže gospoda z ljubico in drugim dostojanstvom. Takrat teče vino, pojo noži in vilice in za denar mu ni žal. — V obče je pa veliko prijetniša oseba od gostilničarskega natakarnja, ker gostovi mošnji ni tako nevaren, ko ta. (Dalje prih.)

so obhajali slavnostni dan po svoje, deželni predsednik je sprejemal razne deputacije. Tukajšnji časniki so izšli v praznični obleki, „Laibacherica“ celó brez eksekutivnih dražeb, kakor še nikoli. Zvečer so „filharmonikarji“ s pripomočjo gimnazijskih in realnih dijakov ter pripravnikov napravili v gledišči slavnostni koncert, ki je bil tudi obilno obiskovan. Tako je Ljubljana o tej priliki pokazala jasno dvojje: 1. svojo iskreno vdanost do svojega vladarja, 2. popolnoma slovensko lice, tujega primeska ni bilo nič videti.

Kakor Ljubljana je obhajala slavnostni dan bližnja Šiška z razsvetlavo, bakljado, petjem in streljanjem, za kar gre velika hvala narodnemu županu gosp. Kvasu.

(O svečanostih na Dunaju) prinesemo prihodnjič dopis.

(Vodstvo loterije za hiralnico in sirotništvo) nas prosi naznaniti, da se dobitke od 27. t. m. počenši lahko prejema v hiralnici (v Kravji dolini), zapiski pa se bodo začeli razpošiljati še le začetkom prihodnjega meseca, ko bodo dotiskani. — Ker nam gosp. Kronberger za naš slovenski list pošilja vedno nemške spise, ne moremo o tej reči obširneje poročati. Če že radovoljno sprejemamo naznanila brezplačno, se vendar ne moremo zahtevati od nas, da bi jih še iz nemščine prestavljali, za to imamo manj časa, kakor gosp. Kronberger, ki bi se bil že lahko naučil slovenski, kar biva v Ljubljani.

Telegram „Slovenca“.

Z Dunaja 25. apr. Mesto krasno okinčano, cerkvena slovesnost veličastna in ginljiva, gledišna predstava običajev in noš vseh avstrijskih narodov sijajna. Sprevod zarad slabega vremena odložen za nedoločen čas. Cesar vstanovil vseučilišnikom štirideset štipendij po tristo goldinarjev, revnim daroval deset tisuč, pomilostil mnogo vjetnikov.

Zahvala

častitemu pevskega zboru narodne čitalnice ljubljanske!

O slavnostni priliki srebrne poroke Nju Veličanstev 20. dne t. m. pri „besedi“ čitalnice naše in 23. dne t. m. pri serenadi pod milim nebom pred stanovanjem gospoda deželnega predsednika ste Vi, častiti gospodje, pod vodstvom našega preizvrstnega pevovodje gosp. V. Valente s svojim krasnim petjem jako dostojno osvedočili lojalnost občutkom tukajšnjih narodnih društev, pa tudi pri tej svečani priliki v obliči cele Ljubljane z impozantnim pevanjem poveljali čast čitalničnega pevskega zbora tako, da podpisana v imenu odborovem le preprijetno dolžnost spolnujeva, ako javno izrekava najtoplejšo zahvalo vsem gospodom, ki so v samospelih in v zboru sodelovali pri slovesnih večernicah 20. in 23. dne t. m.

V Ljubljani 25. aprila 1879.

Dr. Jan. Bleiweis,
narodne čitalnice predsednik.
Dr. Jernej Zupanc,
predsednika namestnik.

Zahvala.

Svetli knez Hugo Widischgrätz so poslali 20 gld., ki naj se 24. aprila o priložnosti svečanosti srebrne poroke cesarjeve med uboge v Palčji in v Klenku razdele. V imenu ubogih omenjenih sosesk izreka podpisani blagemu dobrotniku najtoplejšo zahvalo.

Ternje 23. aprila 1879.

Janez Lunder,
duhovnik.

Poslanica.

O veliki noči imajo ljudje navado, da si pisanke (pirihe) pošiljajo. Tudi jaz sem bil tako srečen, da sem dobil še pred veliko nočjo za pisanke pismo iz Ljubljane, ne dosti frankirano, tak malicijozni pamflet, napadajoč mene in ves naš častitljivi red sv. Frančiška, kakor bi gapisal sam peklenšček. Pisavi tega troglodita je videti, da prihaja iz najostudnejših kloak moralne pogreznosti in zlobnosti. Ko bi stvari samo mojo neznamno osebnost zadevale, molčal bi, ne zmenivši se za lajanje tacega kužnega psa; toda ker požvekuje že o Lotarjevem času sto- in stokrat oponoščene stvari in ker se jih celó nekteri omikanci ne morejo znebiti, moram vendar iz teh gnjusobnosti nekaj pobrati in opravičiti.

„Inkvizicija“ in „Nasvèt“ je budalost. V očeh tega „mesarskega psa“ — tako se ta stvar sama podpisaval — ki meni, da s pamfleti, obscurnimi romani se narod omikuje, gotovo. Inkvizicijo je pisal Hefe. Kdo je Hefe? Kravjedolinski pesnik? Hefe je bil univerzitetni profesor, je bil doktor, je bil škof rotenburški, toraj katoliški učenjak, in tak ne more pisati budalosti. Če je onemu „pisatelju“ spodbita tvarina za romane, kakor je je v nemškem na kupe z naslovom „die grausamkeiten der span. inquisition“, jaz ne moram za to.

Kar se tiče „Nasveta“, o tem so se izrekli odlični in uplivni možje, po vsem smislu odobravajoči ga, možje, katerim se imam uzrok do tal priklanjati, in če taka gospoda pravi „da“, potem ni treba slušati gospoda nesramnosti; od človeka, ki niti šest resnic ne zna, ne trebajo duhovni gospodje, ni svetni ni redovni, nikakega poduka, s čem naj se pečajo ali ne pečajo, da ne bodo verski napeteži.

Očita se nam „beraštvo“. Nič slabega, in — nič novega. Že l. 1245 je strastno napadal to „beraštvo“ neki Viljem St. Amourski in potem neki pariški doktor Girard Abbeilleski, in nasledek tega je bil, da prvi je bil zavrnen od s. Tomaža Akvinskega (T. 17. op.), doktorja na pariški univerzi, drugi pa od sv. Bonaventure, isto tako doktorja na imenovani univerzi, in papež Aleksander IV. je to „beraštvo“ posebno priporočal. Pa neglede na to, recimo le, če je treba sedemnajst let po šolah sedevati in naposled zadovoljiti se z votacijo borih 157 forintov, med tem, ko je vsak brič, vsak žendar in sleherni šomašter, kojih marsikdo šolo komaj od zunaj pozna, odlikovan z veliko mastnejšo plačo, česar jim nikdo ne prigovarja; če se človek muči dan na dan z ljudstvom, da bi ne kralo, ropalo in —; če cesar med fratri, kleriki in patri vojake izbira in se vrh vsega tega celó od naše beračije davki pobirajo, je to res — poštvovalno beraštvo. Ktera beračija je bolj opravičena, ali tista, ki nikomer škode ne dela, ki ljudi moralno in kolikor toliko materialno podpira, ali tista, ki ljudstvo žuli in njegovo imetje prodaja?

Hrvatsko-slovenska provincija frančiškanov šteje v 12 samostanih po Kranjskem, Štajarskem, Goriškem, Istrskem, Hrvaškem 162 članov, med temi 103 patre. Vsak frater mora biti toliko omikan, da zna čitati in pisati in skoro vsak zna še kak drug jezik ali tudi dva; in vsak duhovnik mora pri svojih študijah prebiti svoj določen čas, in komer je biti celó gimnazijalnemu učitelju, ima dostati še štiriletno univerzitetne študije, to je vsega skupaj 21 let. Takih je 19 (odsluženih 9), torej ne morejo biti „vsi taki osli“.

Vsak ud samostenski ima svoje strogo odkazano delo in brez koristnega opravila no-

beden ne pohaja. Vsak lajik, na kar se najbolj gleda, mora znati kako rokodelstvo. Izmed patrov jih je 44 pri učiteljstvu, bodi na normalnih, gimnazijah, pri bogoslovju; in kolikor jih ni, so v službi duhovnega pastirstva kot župniki, upravitelji, namestniki in duhovni pomočniki, ki imajo vsi dosti dela in potrebne oficijalne pisarije; in kolikor jih ni upotrebljenih ne pri šolah, ne pri duhovski oskrbi, ti so onemogleži, s kojimi se ne more ravnati po znani indijanski navadi, ker so mnogozasluženi možje. Torej zopet ne morejo biti vsi taki lenuhi.

Če ima vsak pater (in celó marsikak lajik) svojo odlično zbirko knjig, če je mnogi ud vse svoje darilo za opravljeno delo izdal za knjige, če mora vsak samostan biblioteko imeti in za nje pomnožbo skrbeti, če ima marsikak konvent po 7, 8, 9 do 15 tisoč knjig in del iz vsaktere stroke, potem se pač ne more blesti, da samostani za družega ne skrbijo ko za svoje v

Ta gospod nesramnosti tudi pravi: „Od troto v vsaj vemo, čemu so, od vas je pa neumevno, čemu ste“. Vsakdanska fraza židovske buteljivosti. Kar je vedelo toliko svetih mož, papežev, cesarjev, kraljev, kardinalov in škofov, to je kar naenkrat neumevno temu „gospodu“, ki ne ve, čemu je on sam sploh na svetu, ki redove samo iz romanov pozna, ki se je iz židovskega korita toliko modrosti nazobal, da izmišljene budalosti blebeče. Zapomni naj si ta „gospod“, ko bi duhovnikov ne bilo, ves narod z inteligencijo vred segnje.

Naj pa ta „gospod“ pove, čemu je marsiktera banka, ki je po krachu toliko neznanske škode storila, ker je marsikakega izpod lastne strehe izgnala? Tukaj je tvoj predmet, ž njim se zabavljaj, naše beraštvo pa v miru pusti.

Če se je kdaj v samostanu semtertje kak spozabljenec našel, kar je povsod mogoče, ga ni red vzgojil, ampak se je „lump“ sam v red silil in prosil in moledoval in klečeplazil; in če se more redovnim predstojnikom kaj čitati, moglo bi se jim samo to, da so bili do taci predobri, in da so grešili, ker taci „volkov“ takoj niso iz reda izbacili; ravno taki nepoklicani so milost reda najgrje zlorabili in črno svojo nevhvaležnost najočitneje skazovali.

To pa rečemo: Dokler bivamo v vsstavnj državi, dokler stojimo pod varstvom postav, dotlej nam ne treba trpeti, da bi vsak kujon v nas pljuval, ako se bode ta človek še enkrat podstopil obiskavati nas, kar se je že parkrat zgodilo, s takimi pamfleti, prisiljeni bodemo zasledovati ga s pomočjo policijsko.

V Nazarih 20. marca 1879.

P. Hrisogon M.,
na povelje Viših.

Zaloga

cementa z Laškega trga,

potrjeno dobro blago najnižje cene se dobi na debelo in na drobno, po skušnjah v

M. Ahčin-ovi

štacuni v Ljubljani florijanske
ulice v redutni hiši.

Podpisano ravnateljstvo

„Prvega ogerskega zoper škodo po toči zavarujočega društva-zadruga“ v Požunu

naznanja, da je gospod

Peter Grasselli v Ljubljani

prevzel tega društva

glavni zastop

za Kranjsko in Koroško.

V Požunu, 18. dan aprila 1879.

(1)

Ravnateljstvo

prvega ogerskega zoper škodo po toči zavarujočega društva-zadruga.

L. K. Adler,
vrh. ravnatelj.

Vinko grof Logothetty,
podpredsednik.

Oprti na to naznanilo se usojamo kmetovalcem na Kranjskem in Koroškem priporočati „Prvo ogersko zoper škodo po toči zavarujoče društvo-zadruga“ in jih najuljudneje pozivati, naj pri nas svoje poljske pridelke zoper škodo po toči zavarujejo.

Ker se druge zavarovalnice v planinskih deželah z zavarovanjem zoper škodo po toči zdaj ne pečajo, zato se nadejamo, da ustanovljenje našega zastopa ustreza pravej potrebi, katero kranjski in sosedni koroški poljedelci že davno čutijo.

Zastopnike po deželi

radi sprejemamo in jih prosimo, naj se skoro oglase. Gospodom agentom tistih društev, ki samo zoper škodo po požarih zavarujejo, ali pa tistih, ki so le za zavarovanje življenja, je tu lepa prilika, da izdatno razširijo svoje delovanje in to tem lažje, ker bodo z zavarovanjem poljskih pridelkov zoper škodo po toči imeli opravila le o poletinskem času.

„Prvega ogerskega zoper škodo po toči zavarujočega društva-zadruga“ glavni zastop za Kranjsko in Koroško.

Peter Grasselli

V Ljubljani, 21. dan aprila 1879.

na mestnem trgu, 25.